

Anguilla vero sex integros dies sine aqua vivit. Anguilla atritru scopulorum sine coitu generantur, exanimis vero non hucant.

In mari rubro piscis, nomine cytharodus a cauda ad verticem habet lineas infra chordarum musicalium distentas. Echinus habet os in medio corpore. Lolligines & saphæ volitant, & hæc loco sanguinis habet atramentum. Stella tantum est fervoris, ut omnia contractu a durat, omnemque concoquat cibum. Testudo in terra gignit, ova sua arena obruit, post sexaginta dies ad illa redit, & animata comperiens deducit ad pelagus.

In mari Sinensi piscis est, qui cum in hyeme piscis sit, in æstate fit avis. VV. art. disc. font. 83. ex. 8.

Lucii valde anni, & ponderosi sunt. Ille quem Fridericus II. Imp. in vivario posuit, ducentos sexaginta annos vixisse dicitur; inventus est enim & agnitus ex annuli aurei inscriptione: *Ego sum ille piscis huic stagno omnium primus im-*

positus per Friderici manus. VV. art. disc. font. 17. Ex. 3.

Ferrariæ piscina est, e qua pisces ad fontem certæ campanæ ad eum vocantur: passi iterum recedunt. VV. art. disc. font. 23. Ex. 7.

In quadam novi orbis insula piscis est, qui, simul ac quis eum tetigerit, in brachio tangentis tantum dolorem causat, ut brachium usque ad humerum videatur ferventi oleo immersum: dolor augetur usque ad meridiem, imminuitur descendente sole, & occidente definit. VV. art. disc. font. 27. Ex. 14.

In Imperio Sinico piscis est, nomine Hajul, qui cum capitur, vocem pueri lamentantis emittit. VV. art. disc. font. 28. Ex. 14.

In mari Sinensi piscis est, qui alternis vicibus mutatur in avem; per totam æstatem avis crocei coloris volitat per montes, autumno fere absoluto mare petit, & fit piscis, quem hyberno tantum tempore capiunt, & est suavissimi saporis. VV. art. disc. font. 55. ex. 6. & seq. &c.

F I N I S.

INDEX

INDEX CONCIONATORIUS

In Dominicis, & festa totius anni.

Dominica I. Adventus.

De examine iudicii Divini.

1. Videbunt filium hominis venientem in nube cum pateris magna, & Majestate. Luc. 21. Multi hominum vivunt libere in vitis, ac si altera vita, & iudicium non esset, multi etiam dubitant, aut negant, quod est gravissimum, & perniciosissimum peccatum. Interrogat S. David: *Propter quod irrisit impius Deum?* Et respondet sibi ipsi: *Dixit enim in corde suo non requirit.*

2. Grandis impietas contra Deum, contra fidem, contra oracula Scripture, & SS. Patrum! Ne dubita peccator! Deus requirit, & quidem triplici examine:

1. Requirit, *quis sis natura?* Nempe homo rationalis, ad Deum creatus: ut quid ergo instar bruti in terrena deliciis, voluptatibus, divitiis per fas & nefas corradendis inhæstis, inter centenas cogitationes & curas, ne una quidem vice Dei memor?

2. Requirit, *quis sis professione?* Nempe Christianus ad legem Dei adstrictus: ut quid ergo perituris mundi rebus Deum postposuisti? Dei festa inanibus negotiis, & peccatis profanasti? in juramenta & blasphemias linguam solvisti? obsecris familiaritatibus animam conspurcasti? ad furta & iniquas opes manum extendisti? tam liber & effrons in peccatis, ac si lex Dei ad te non attingeret?

3. Requirit, *quis sis officio?* An obligationibus status, ac vocationis satisfeceris? si Sacerdos es, an in oculis non potius lanam, quam earum salutem quaeris? si juvenis es, an continentiam & modestiam statui convenientem servaveris? si Paterfamilias es, an domesticis bono exemplo præluxeris, eosque a peccandi periculis coarueris? Si Pater es, an liberos fides, & virtutum principii instruxeris? si Senex es, an dies ultimos a Divina clementia tibi indultos ad præparationem mortis impenderit? &c. Hæc & alia requirit a te Iudex! Quid mirum quod Sancti vel ad solum nomen iudicii contremuerint? quia Christiani severius iudicabuntur, quam infideles, propter gratias, & obligationes majores! &c. Vide Barziam Sermonem 27. n. 3. & 5.

De causis iudicii universalis.

2. Videbunt Filium hominis venientem in nube. Postunt afferri rationes ex S. Thoma, cur præter particulare iudicium, etiam Universale habendam sit: 1. Ut boni, vel mali effectus humanorum operum toti mundo pateant v. g. lucrum animarum per bona exempla, aut ruina per scandala. 2. ut Homines iustis restituatur honor a mundo denegatus, & præsertim Christo Domino, qui promulfactore fuit habitus, & in cruce actus: necesse est ut innocentia & gloria ejus coram toto mundo appareat. 3. ut simul cum anima etiam corpus, illa die resuscitatum, præmium, vel supplicium accipiat. 4. ut manifestetur Dei providentia, qua mundum gubernavit. O quantum mirabitur Mundus, cum viderit arcana Dei iudicia, eorumque causas, & revera fuisse bonum, quod malum esse, & vicissim malum fuisse, quod bonum arbitrabatur. Vide Tir. iudicia Dei, & Barz. serm. 31. §. 1.

De rigore, & terrore iudicii Divini.

3. Videbunt Filium hominis venientem. Sanctus Bonaventura imaginatur sibi iudicium ut bellum seu prælium, de hoc intelligens illa verba: *Accipiet armatum. Sap. 2. ram Zelus illius, & armabit creaturam ad ultionem inimicorum:* Et 1. describit propositum Divini Regis arma moventis contra peccatores: certum enim est fore iudicium districtum. 2. describit apparatus, quia cum omnibus Sanctis, cum Angelis instrumenta Passionis ferentibus, coram toto mundo apparebit. 3. Describit ipsum bellum, quia aperiet libros & conscientias atque peccatores convincet de suis flagitiis, eorumque effectibus. 4. Belli finem, id est, separationem bonorum ab impiis sententiam. Quid nobis agendum in hoc spectaculo? Faciemus nobis ex hoc bello remedium belli, semper præ oculis habendo, & timendo terribile iudicium? Exhorruit S. Joannes vita aquila minitante, quæ in aere clamabat Vx, Vx, Vx, habi-

habitantibus in terra: habitantes in terra sunt peccatores, & hos in iudicio triplex Væ tanget. 1. Væ ob adventum iudicis terribilem. 2. Væ, ob inquisitionem districtam. 3. Væ, ob punitionem acerbam. Vide Mich. a Calvo conc. 6. in Exod. Item S. Geranz. p. 172. Etc. Sanctus Elias Abbas, postquam octo annis penitentiam egit, ad solum Nomen Iudicis tota facie expalescere, & corde palpitate coepit, inquiens: Tria timeo: Egressiorem animæ a corpore, Severitatem examinis, & sententiam Iudicis. Eheu! si hoc in viridi, quid nobis fiet in arido? nonne cum S. Job merito ingemiscimus: Verebar omnia opera mea!

7ab 2.

*Judicium Dei ex triplici causa
timendum.*

4. Videbunt Filium hominis orientem in nube. Bogoris Rex Bulgarorum, cum sibi in negotiis somnum sentiebat valde molestum, petiit, ut aliquod terribile pingeretur, cujus aspectu a terrorem & vigilantiam excitaretur. Et pistor Christianus pinxit illi iudicium (Vide P. Dedinger hac Dom.) Fratres bona est, iam nos de somno surgere. Quid agendum? considerandum est terribile iudicium! Quid ergo terribile? Pientissimus Abbas Elias dicere de iudicio solabar, tria hic ego timeo! Primo quando egressura est anima mea de corpore: quorsum enim vadam? quo veniam? in quorum manus incidam? quo deducar? in quos spiritus incurram? quoniam primi mihi erunt obvii? O horror! O consternatio! &c. Secundo Timeo, quando occursurus sum Deo, nescius, an amicum, aut inimicum habiturus sim, qui totam vitam meam periodum uno obtutu perspectam habet? afferentur libri, conferentur opera mala cum bonis. O Sancti Angeli iuvate! &c. Tertio Timeo, quando profertenda est sententia! Eheu! an pro me? an contra me? an Angelo Custodi, an damoni in manus tradar? O omnes Sancti, Patroni mei, date per intercessionem vestras, ut non audiam infelicissimum illud: Ite! sed felicissimum: Venite! Vide Corn. a Lap. Levit. 16. v. 29. &c.

Dom. II. Adventus.

*Quomodo secure comparendum in iudicio
Divino.*

1. *E*cco ego mitto Angelum meum ante faciem tuam, qui preparavit viam tuam ante te. Matth. 11. Diximus ante ostium quam terribile sit iudicium Dei iudicantis, & quam periculosa fors peccatoris iudicandi. Quis ergo evadet? quis secure comparebit ante tribunal supremi Iudicis? id hodie explicandum erit ex signis & præludiis, quæ inventurum in S. Joanne Præcurfore Domini, sicut enim cum Sanctus hic Christum Dominum per discipulos suos interrogabat, Tu quis es? Dei Filius non aperte respondit, Ergo sum Mundi Messias, sed per signa se manifestavit, quæ prodigiis operatus est: Cæci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt; ita in S. Joanne, ejusque vita, morte, & post mortem signa colligere possimus eorum, qui in iudicio confident, & sine formidine comparitari sint, & ad gloriam destinati; nam primo ante mortem S. Joannes viam asperam præcursum, quam Christus servator inturus erat, jam quinquennis a Matre, contra perfectionem infansicide Herodis in solitudinem ductus, ibi procul a mundi commoditatibus in austero vitæ exercitio adolevit, locustis & melle silvestri pascis, atque hisuta cameli pelle vestitus, ad se venientibus Phariseis, civibus, militibus, totique populo documenta salutis dedit, ipsique Herodi adultero imperterite in faciem exprobravit: Non licet tibi! Secundo in morte S. Joannes, cum offensus Rex Herodes; instigante pellice, caput Sancto in carcere amputari præcepit, hilari animo injustam excepit sententiam, vincula tanquam testeraam suo glorie exsolutus, cervicem pro Christo carnificis gladio submisit, lætante vitam & sanguinem profudit. Tertio post mortem S. Joannes in memoria impij Herodiam vivaciter supervixit, ut cum illi Christus Dominus in Passione adduceretur, trepidus exclamaverit, Vere hic est Joannes Baptistæ. Illius sacrosanctum caput, sanguis, digitus, brachium, mirabilia operati sunt per orbem. En! hæc est præparatio secure comparendi coram Deo Iudice! in vita bona opera, in morte sancta resignatio, post mortem fama optima comparanda sunt; ideo S. Joannes prout

ia

in sacris iudicii imaginibus videmus, una cum Beatissima Dei Matre, coram Divino iudice genuflexus, iudicandorum Patronus, & advocatus est, &c.

*Amicitia mundana fallax, & solus Dei
fidelis est.*

2. *Hic est, de quo scriptum est: Ecce ego mitto Angelum meum ante te. Matth. 11.* Verissimum est illud Sapientis: Amicitia fidei nulla est comparatio; amicus enim est dimidium cor nostrum, est refugium in adversitate, est solatium in afflictione, est scutum in persecutione, est spes nostra, & confortamentum in omni tribulatione. Talis amicus fuit Christus Dominus, qui Joannem, licet miserum & vinculis confectum publice laudavit, tanquam Prophetam, & Angelum deprecavit. An mundana amicitia æque sincera, & fidelis est? Minime! arundo est vento agitata! utamur Lapidem Lydio ad probandam mundi amicitiam, inquiramus in verum amicum! Primo ingrediamur aulas Principum! ecce! qui favoribus illorum fruuntur, felices se æstimant, cervicem supra alios erigunt. Quid sentendum de hac amicitia? Fragilis arundo est! Herodes Rex diligebat Joannem & eum libenter audiebat, sed nunc innocentem in vincula & carcerem compingit. 2. Ingradiamur ad festiva symposia, ubi in amicitiam bibitur & editur, ridetur & plauditur. Quid sentendum de hac amicitia? arundo est! Ecce! in die natali Herodis inter epulas, & gaudia Joannes instigante, lasciva femina decapitatur, & sacrum caput sanguine stillans crudeli spectaculo supra mensam afferitur. 3. Ingradiamur ad intimos familiares & amicos. An hic vera amicitia? Arundo est! non frustra dicitur adagium, quatuor optime matres parunt quatuor pessimas filias: Felicitas invidiam, securitas negligentiam, veritas odium, familiaritas contemptum: experit id est S. Joannes, qui propter veritatem ad mortem damnatus est. 4. Conveniamus nostros clientes, quibus beneficimus. An hic invenienda est vera amicitia? Nequaquam! Arundo est! Christus Dominus, qui cæcos illuminavit, ægros sanavit, mortuos suscitavit, in die Palmaram a populo cum plausu, & jubilo exceptus, dein sexto die ad mortem crucis damnatus est! O quam cito gloriosum Hofanna migravit in crudele Crucifige! Quid ergo agendum? ubi inve-

niendus amicus? Attolle oculos in Crucifixum! hic amicus Optimus Maximus, qui non deserit, nisi in ultimo agone nihil supererit, nisi in manibus exigua Crucifixi imago! si hic tibi faveat, est ab omnibus mundi amicis desideris felix eris! &c. Vide Lib. V. Regum, Principum favor fluxus. Item Lib. IX. Mundi amicitia Etc.

*Tribulatio mundi felicior est, quam
prosperitas.*

3. *Cum audisset Joannes in vinculis opera Christi. Matth. 11.* Duplici fortuna S. Joannes, dum vixit, usus est, primo prospera, deinde infelici! Prospera, dum cora hominum vicinia, cives ex ubibus, milites e castris ipsum tanquam cœli oraculum admirabantur, & ipse Herodes eum libenter audiebat. Infelici, dum per illud non licet, Regis gratiam perdidit, & instigante impura pellice in vincula raptus, in carcerem coniectus, tandem decapitatus est. Queritur, quæ fors, æqua vel iniqua, S. Joanni magis profuerit? Seu, ut ad moralem instructionem; quam hodie intendimus, sine mora festinemus, queritur, an præstat hominem in hoc mundo in prosperitate, vel in adversitate vivere? quis beator, ille quem mundus amat, eique blanditur? aut ille quem mundus odit, & persequitur? Audiamus! Sine dubio prosperitas mundana exhilarat animum, eumque excitat ad bona etiam opera: verum securior est ad saluam tribulatione: 1. quia avellit animum ad amorem sæculi. 2. quia signum est filiationis Dei. 3. quia assimilat nos Christo, & Sanctis, &c. Vide Lib. VI. Patientia, Adversitates, Persecutiones. Item Corn. a Lap. in Ep. Jac. c. 1. v. 2. Si Sancti in cœlis redire debent in hunc mundum, illi certe non sepebra, non coronas, non divitias, non honores, non voluptates, sed calamitates, inopiam, persecutiones pro Deo perferendas eligent: hinc illis appingantur sua instrumenta martyrii, & afflictionis, gladii, cruces, craticulæ igneæ, & alia, quia his defecto in cœlo magis delectantur, quam omnes Reges & Principes suis coronis, sceptris, & honorum insignibus, &c.

Do-

Dominica III. Adventus.

Perfectio Christiana quomodo assequenda.

1. *Parare Domino plebem perfectam.* Non tantum sacerdotes, & Religiosi, sed quilibet Christianus secundum proportionem sui status obligatur ad perfectionem; consistit autem perfectio in amore Dei ex toto corde, ad quem requiritur, ut voluntatem tuam ab omni affectu terreno mundifices, ut omnes cogitationes & opera ad Dei honorem dirigas, & ut tua voluntas voluntati Dei intime sit conjuncta. Sed quibus gradibus, seu operibus ascenditur ad hanc perfectionem? Tribus gradibus, comprehensis his tribus verbis: *Age! Abstine! Sufine!* 1. oportet agere, id est, operari bona conformiter ad vite statum, & Dei voluntatem; hinc Sancti identidem interrogabant Deum: Domine, quid me vis facere! aut sese offerebant Deo: Patrum cor meum Deus! Errant hic multi, qui Dei voluntatem ad suam detorque volunt. 2. Oportet abstinere, id est, peccatum super omnia mala fugere, quia nihil magis virtuti & voluntati Dei contrarium, quam peccatum. 3. Oportet sustinere, id est, adversa a Deo missa patienter ferre. S. Elisabetha Regis Hungariae filia, Hassia & Thuringia Principissa, conjuge orbata, domicilio pulsa, in exilium ejecta, jubet super se cantari Deo Hymnum: Te Deum Laudamus, in gratiarum actionem, quod Deus se non tantum viduam, sed & mendicam fecerit. Vide tit. bona opera, Peccatum, Patientia, Adversitates, &c.

De Humilitate peccatori ad conversionem necessaria.

2. *Tu quis es?* Simis, cum forte se in speculo conspiciunt, indignantur suae deformitati, & speculum lapide aut baculo confringunt. O Peccator, intueri mirram tuam in speculo Christianae Legis, ut dicas indignari tibi ipsi. Et 1. considera, qualis fueris ante peccatum? Habuisti primam Baptismi innocentiam, obiectum amabilem Dei & Sanctorum, habuisti gratiam, ut pignus aeternae salutis, specialem assistentiam S. Angeli Custodis. &c. haec omnia peccato perdidisti! 2. Considera qualis sis in peccato? Inimicus Dei, & Sanctorum, loco gratiae

Divina denigratus infernali fulgine, in fugam procul egisti a tantum optimam tutelarem Angelum. 3. Considera qualis sis *Post peccatum*? Veritas in continuo damnationis periculo, non est regula in recto, quae non mortem tibi mimitetur, si morbus repente te invadat, aut unicus halitus emanat, peritissimam mortem temporalem & aeternam. Quodsi etiam penitentiam egisti, nescis an plene sis reconciliatus Deo; nescis an non Deus peccatum tuum sit puniurus poena permissiva; nescis an non denegaturus tibi sit gratiam finalem &c. Ergo agnosce periculum poenitentiam age, corde vere contrito & humiliato. Vide Tit. Humilitas, Peccator &c.

De via preparanda ad caelum.

3. *Vox clamantis in deserto, Dirigite viam Domini.* Joan. 1. Nullum fidei principium profundius cordi imprimere debet Christianus, quam illud: Creatus a Deo in mundo, non propter mundum, sed propter Deum! igitur totus labor meus in vita praesenti in eo esse debet, ut viam mihi prepararem ad Deum, iuxta monitum Joannis Praecursoris: Parate viam Domini! Dirigite viam Domini! huc omnis mea industria, & sollicitudo colligare debet, ut salutem consequar, ut ad Deum perveniam! Sed quomodo, & qualiter preparata esse debet haec via in caelum? Nimirum Via in caelum debet esse munda, debet esse recta, debet esse secunda. Audiamus explicationem! 1. Via, quam Christianus in hac vita preparare sibi debet in caelum, debet esse *Munda*, non cenosa, non salebrosa, non obtaeculis praepedita! id est, ante omnia purganda est a peccatis, via enim peccatorum cenosa sordida, ad iteritum ducit, non ad salutem &c. 2. Via in caelum debet esse *recta*, tendens unice ad Deum, non sinuosa per anfractus: multi dicunt se tendere ad caelum, & declinant dextrorsum, & sinistrorsum ad creaturas, ad voluptates, ad honores, ad divitias, alioque affectus inordinatos, &c. 3. Via ad caelum debet esse *secura*, qualem triverunt ante nos sancti caelites, qualem nos ducit S. Angelus Custos, qualem docet Lex Divina, qualem ostendit Praecursor Domini, & ipse Christus per cruce, & spinas, per aspera tribulationum. Qui sibi ipsi blanditur, posse se invenire viam extraordinariam per devotiuiculas non approbatas, & superstitiosas, contra monita confessorum, & viam

incc-

incedit latronibus periculosa, &c. Dirigite viam ad Deum mundam, rectam & securam! hac salvi eritis. Vide Tit. Sancti, Beatitude, &c.

Quinam gradus sint ad Christianam perfectionem.

4. *Parare Domino plebem perfectam* Joan. 1. Hominibus Mundanis nihil terribilius, quam cum audiunt vel legunt, etiam laicis, extra eremos, & Monasteria necessariam esse perfectionem Christianam ad salutem, & tamen nihil est certius! Putant hoc esse plane impossibile inter mundanas negotiationes, & commercia, ubi multa pericula, & rara victoria! verum in hoc decipiuntur, quod arbitrentur, ad perfectionem Christianam uno unico saltu, ab infimo pede ad supremum apicem eluctandum esse! Non est ita! ascendendum est per gradus, incedendum est per gressus! quinam sunt illi gressus? Notate! Primus est, Ambulare coram Deo, sicut enim militem ad generosam pugnam nihil magis excitat, quam conspectus Regis; ita nihil magis ad virtutem inflammat, quam praesentia Dei. Secundus est, in omnibus tam proferis, quam adversis se conformare Voluntati Dei; per hanc enim conformitatem totum cor hominis absorbetur in Deum. (Vide tit. Conformitas cum Voluntate Dei) Tertius gradus est, mortificare passiones, & pugnare contra vitia, praesertim contra illud, quod mihi praeter tenacius adharet; sic enim purgatur anima contra affectus rerum exterarum, & contemnere discit honorem mundanum, amaque contemni. &c. Hi gradus ad perfectionem! quamquam non distent, nonnunquam per unum actum generosum & heroicum, quasi per saltum ascendi ad apicem perfectionis! S. Joannes Gualbertus, magnanimus Miles, quia Interceptor sui fratris amantissimi, in ipsa die Parasceves, amore Christi Crucifixi veniam tribuit, quem de genu supplicem uno istu suus facere potuisset, hac sui victoria & profano milite Dux, & exemplar Christianae perfectionis factus est. Vide Corin. a Lap. in Gen. c. 17. v. 2.

Dominica IV. Adventus.

De qualitatibus verae penitentiae.

1. **P**redicanti Baptismus penitentiae in remissionem peccatorum. Luc. 3. Ba-
D. Claus Spicil. univers. Pars III.

pitissimus confert primam gratiam, & penitentia post relapsam secundam: in eo tamen conveniunt, quod tam illa quam ista, nisi maxima sollicitudine custodiantur, cito amitti possunt. Infans baptismi vix ad octennium perducit innocentiam, & poenitentiam amicitiam Dei vix ad octiduum: consistit hodie, & cras ad eisdem occasiones & pericula redat, probabitur in pristina peccata. Quae causa hujus inconstanciae? nempe penitentia infirma est, nec eas habet qualitates, quas habere deberet; hinc orat Ecclesia Deum, ut ad veram poenitentiam nos perducere digneris. Quoniam autem sunt haec qualitates? 1. Poenitentia debet esse *Seria*, & sincera: Multi actum contritionis ex libello legunt, non ex animo proferunt, & qui ob jacturam unius floreni lacrymarum torrentes fundunt, ob jacturam amicitiae & gratiae Dei nec lacrymulam perdunt. Haec sinceritas debet esse praecipue in fuga peccati: quis credit illum serio poenitere, qui cras ad pericula peccati, de quo poenituit, effronter revertitur? 2. Poenitentia debet esse *proportionata peccatis*: Major debet esse poenitentia de decem peccatis quam de uno, & qui delictum commisit malitiose intentum, non debet esse contentus actu contritionis remisso. Christus ter rogavit Petrum, *Amas me?* ut trina confessio trinae negationi responderet. &c. 3. Poenitentia debet esse *Constantis* & perseverans; hinc Monitum est sapientis: De propitiato peccato noli esse sine metu! Magdalena, etsi ore Divino audierit, dimissa sibi esse peccata, tamen poenitentiam in solitudine ultra triginta annos produxit. Multi putant, rem omnem esse compositam, si peccata sua in aures confessorii infunderent, nec sunt solliciti, ut sua poenitentia sit serena, sit peccatis proportionata, & constantis: ideo deplorat S. Ambrosius: *Facilius invenio, s. Amb. qui innocentiam servarint, quam qui contr. 1.2. de pecc. nita.*

Quanto sceleratior est mundus, tanto devotius Deo servare studeamus.

2. *Parate viam Domini, rectas facite semitas ejus.* Luc. 3. Si catalogum personarum, quarum hodiernum Evangelium mentionem facit, consideremus, merito compati debemus Divino Redemptori, quod in homines, in tempus, in locum tam sceleratum incidit. Verum

rum non otiosa debet esse nostra compassio, sed excitare nos debet, ut tanto sanctius, gratiusque habitaculum Christo in cordibus nostris præparemus, quanto sceleratior fuerunt, a quibus perfectionem passus est. Audiamus quomodo!

1. Evangelium mentionem facit Tiberii Cæsaris, Pontii Pilati procurantis Judæam, & Herodis tetrarchæ Galilææ: Hi omnes fuerunt inimici Dei. Tiberius fuit idololatra, adorans creaturas in injuriam creatoris. Pilatus misit Christum Dominum ad Herodem, a quo in veste alba delusus fuit, ipse in ejus mortem crucis ex respectu humano impie consensit. Herodes unus fuit infanticida ut simul perderet Christum parvulum: alter hujus successores despexit Dei Filium cum exercitu suo. Judææ & Bethlehem excluderunt Christum & diverso, eumque extra urbem in stabulum pro sua nativitate elegerunt. &c. 2. Evangelium mentionem facit de sceleratis sacerdotibus Anna & Caipha, quorum primus impium mortis consilium contra Christum dedit, inquitens: Expediit ut unus moriatur pro populo. Alter in domo sua permisit, ut Christus crudeli colapho in faciem percuteretur. &c. 3. Denique mentionem facit Joannis & Zachariæ amicorum Dei & Christi, quo alio sine, nisi ut hos homines justos, non illos impios imitaremur, & Dei Filio ab impiis abjecto & despecto, tanto gratius cordis habitaculum, vera penitentia, virtutumque omnium exercitio præparemus. Vide Tit. Passio Christi, Idololatria, Peccatum &c.

Quomodo cor præparandum in habitaculum Neo-nati Salvatoris.

3. *Parate viam Domini, & vias facite semitas ejus.* Luc. 3. In eo jam est, quod supremus cæli & terræ Monarcha, Rex Regum, Dominus Dominantium, æternus Dei Filius, jam in prociñtu sit, sub humana specie ingrediendi hunc mundum. Et quoniam non erit ei locus in diverso, nec sui eum recipient, dicite, quis ex vobis paratus est in domum suam, imo in cor suum recipere Divinum hospitem? Quid multis interrogo? ex vultibus vestris video paratissima corda! nemo est, qui non in animo clamet: Veni ad me, O Divine Redemptor, eni! paratum cor meum! Bene quidem. Verum parandæ sunt viæ Domini, recte faciendæ sunt semitæ, ejiciendæ ex animo peccatorum sordes per seriam vitæ emenda-

tionem. Sed quid requiritur ad seriam emendationem? Hoc explicandum erit. 1. Requiritur ardens desiderium, non membra velletis; hæcenus inania fuerunt nostra proposita, post paucos dies aut horas redimus ad vomitum, facti de novo peccatores ex penitentibus! deinceps non sic: firmandum est propositum cum implacabili odio peccati, & stabili voluntate serviendi Deo! præstat mortem, quam iterum recedere a servitute Dei! *Beati qui sperant, & sitium justitiam!* 2. Huic desiderio accedere debet humilis petitio gratiæ Divinæ, quod est alterum requisitum emendationis. Inania sunt nostra proposita sine adiutorio Dei, arundines sumus ad omnem tentationis ventum. Verum scitis, quod in Passione Domini Judæi Christo, cui tanquam ioculari regi illuserunt, arundinem in manus dederunt. Sic sic firmada arundo nostræ fragilitatis, in manibus Dei securissima est, ita Christus ipse insinnavit: Sine me nihil potestis facere! Et Rex Salomon ajebat: Sciens, quoniam non possem esse continens, adii Dominum. 3. Requisite emendationis est, serietà, & generosa cooperatio cum gratia, consistens in fuga occasionis, familiaritatis periculose, & victoriæ passionum; ac tentationum. Præcipue vitium principale, quod præ ceteris tibi insectum, ac perniciosum est, radicatus evellendum, ac ferendum. Sic bene fiet præparatio cordis, sic dignabitur Divinus Hospes, suscipere hospitium emundatum! Vide Tit. Penitentia! Peccatum &c.

Dominica infra Octav. Nativit. D. N. J. C.

De triplici vita hominis a Deo benigne conservata.

1. *Hæc Vidua erat usque ad annum octoginta quatuor.* Luc. 2. Laudetur JESUS Christus! in æternum! Itane vivitis, Dilectissimi? vivitis a prima Januarii, usque ad hanc ultimam diem Decembris? & quidem vegeti, alacres & incolumes? Hodierne Evangelium instat prodigii recenset Annam viduam conservatam esse usque ad octoginta quatuor annos, & ego instat prodigii admiror beneficentiam Dei, qua vobis hoc anno vitam, & quidem triplicem benignissime prorogavit, & confortavit. Quænam est hæc vita triplex? Explicemus, & Deo Optimo Maximo demississimas gratias

grates rependamus! 1. Deus conservavit vobis vitam *Temporalem* per duodecim menses, per quinquaginta duas septimas, per trecentas sexaginta quinque dies, quibus mori potuissetis, cum in modum, quo millenni hoc anno mortui sunt! recogitate, quot millenni mortui sunt morte naturali, per morbos, infirmitates, hæclicas, apoplexias: quot miseri supersunt cæci, claudi, paralytici, læsi affixi, egentes & famelici: quot millenni mortui sunt morte violenta, bello, gladio, lapsu, veneno! Gratias agamus Deo, quod contra tot pericula non protexerit! 2. Deus conservavit vobis vitam *Spiritualem*, quæ in gratia Dei consistit: recogitate, quot miseri hoc anno in gentilismo, in hæresi, in apostasia, aliisque peccatis, inimici Dei vixerint, quot miseri tentationibus succubuerint offendentes graviter Deum, & in momenta singula æternæ damnationi obnoxii! Gratias agamus Deo, qui benigne nos a peccato præservavit, aut lapsi per penitentiam resurgendi nobis misericordiæ auxilium dedit. 3. Deus conservavit nobis vitam *æternam*, ad quam nati & creati sumus! considerate, quot millenni hoc anno damnati sunt, qui si respicere, & perditam salutem recuperare possent, pro unica hora penitendi, omnēs divitias, honores, voluptates & totum mundum darent! Decernamus igitur firmo proposito, quod vitam temporalem, & spirituales, ad æternam serio ordinare, & Dilectissimo Deo ex toto corde servire velimus! &c. Vide Tit. Vita humana, Tempus, Finis ultimus hominis &c.

De gratitudine erga Deum ob beneficia accepta.

2. *Conservabatur Domino, & loquebatur de illo omnibus, qui exspectabant redemptionem Israel.* Luc. 2. Hebræi inter alias Legis ceremonias celebrabant festum tabularum & tabernaculorum, quibus Divini bonorum omnium largitoris post collectas fruges gratias agebant. Circuebant septies Altare, portantibus ramos olivarum in memoriam expugnatæ urbis Jerichuntinæ &c. (Vide Cor. a Lap. Levit. 23.) Agamus & nos gratias Deo, pro omnibus beneficiis per hunc annum acceptis, idemque faciamus, quod hodie fecit Anna Prophetissa: *Conservabatur Domino hoc.* Etenim quot per annum fluxerunt momenta, tot a Benignissima Dei manu receptis beneficiis, quibus ne

enumerandis quidem pares sumus! Possunt tamen omnia reduci ad Corporalia, & Spiritualia! 1. *Corporalia* sunt, quibus Deus hoc anno nobis fortunam, famam, vitam & valetudinem conservavit. Vis scire, quantum hoc sit beneficium? Vis circumfer oculos per totum orbem terrarum, perpende, quot miseri homines rapinis, incendiis, persecutionibus, morbis, & mortibus inopinato obviti sint. Ex horum omnium miseris æstima tuam felicitatem! Vide Tit. Adversitates, Morbi, Persecutiones &c. 2. *Spiritualia* sunt, interz inspirationes, pia monita, Verbum Dei, aliorum exempla, perceptio Sacramentorum, quibus gratia Dei augetur, & fortitudo contra tentationes roboratur. Perpende, quot miseri in peccata incidunt, & cum misere putabant, morte occupati æternam perierint! ex horum infelicitate metire magnitudinem Divinæ beneficentiæ gratia te, & firmiter decerne, in gratiarum actione semper vivere, Deo servire in vita & morte. Vide Tit. Misericordiæ Dei, Tentationes, Peccatum &c.

De bona educatione prolium.

3. *Puer autem crescebat, & confortabatur.* Utinam hoc ipsum hodie dici posset de nostra juventute! verum contrarium pro dolor! sic! pueri crescunt in malitia, in obstinacia, in abusa libertatis, in mendacitate, in petulantia, ita ut dici sæpissime possit, parvus puer, jam magnus peccator! unde hæc mala? revera ex vitio parentum, qui proles suas non ad timorem Domini, sed ad vanitates affuefaciunt. Audite infelices, quid prolium vestris debeatis! 1. Debetis prolium vestris *Vitæ subsistum*, idque ex instinctu nature, & ipsorum animalium exemplo. Errant hæc ex parte miseri, qui ex impudente pruritu, sine dote, sine arte, sine officio ad matrimonium convolant, dein pauperie pressi miseræ proles, quamprimum pedem movere possunt, mendicatum emittunt, ubi in sui similes incidunt, & a tenentis malitiæ, peccaticeque astutientia, ac tandem misere pereunt. Quinam Principes ac Magistratus ejusmodi inconsulta conjugia omni studio impediunt! 2. Debetis prolium vestris *Educacionis studium*: inlucendi a prima ætate liberi, quem in finem a Deo creati sint, quomodo Deum timere & amare debeant, suggerenda illis prima fidei principia. Errant hæc ex parte gravissime, qui illos libere evagari

permittunt, eorumque consortia non observant, imo domi inter facietas & nugas, sub conspectu filiorum, sine bono exemplo vivunt. 3. Debetis prolihus vestris *Salutis auxilium*, ideo Dominus Deus vobis prolem, tanquam depositum dedit, ut hanc animam Divino sanguine redemptam a peccato immunem servetis, per sanctam fidei instructionem ad cœlum ducatis, ab occasionibus & periculis custodiat, & illius errores ac delicta discrete puniat! Errant hac ex parte, qui per totum annum cum filiis nihil spirituale, aut salutare colloquuntur, illos in legendo & scribendo instrui non permittunt, ad catecheses, & conciones non mittunt, verbo tam parum curæ habent proles in domo, quam boves & porcos in stabulo. Væ in die iudicii hiis parentibus! ibi ebulabant, & scebant, optantes, utinam nunquam conjugium contraxissent! &c. Vide Tit. Parentes, Filii familias, &c.

Dominica I. post Epiphaniam.

Cur multi peccatores JESUM perditum non inveniunt.

1. **R**equirerant eum inter cognatos, & nos. Luc. 2. Perdere Deum per peccatum jactura est infinita boni finiti, tot lacrymis non facis deploranda, quot sunt guttulæ maris. Angeli in cœlis, si lacrymari possent, hanc jacturam magis, quam interitum totius mundi deherent. Hoc satis agnoscunt peccatores, ideo post peccatum omni modo Deum querere contendunt. Cur ergo quem querunt, non inveniunt? Dabimus causas ex opposito exemplo Mariæ & Josephi requirerentium JESUM! 1. Sanctissimi Parentes, ut primum adverterent absentiam Divini Filii, statim, festinanter, & sine mora, regressi sunt in Jerusalem illum inquirentes. Multi ergo peccatores non inveniunt JESUM, quia non querunt in tempore, quando debent: penitentiam, ad quam Deus invitat, differunt de die in diem: jam non vacat, inquiunt, expectabo tempus Paschale! juvenis sum, cum incipiam fenescere, tunc serio tandem convertar! sic loquuntur, interim in pravis consuetudinibus pergunt, numerum & mensuram peccatorum implent, & sic Deum, qui gratiam suam magis magisque subtrahit, non recuperant! 2. Sanctissimi Parentes solet, industriosè, cum luctu querebant Filium: Dolentes

querebamus te! Ergo peccatores non inveniunt JESUM, quia non querunt modo, quo oportet querere. Penitentiam tepide ac perfunctorie agunt, putantes, per unicum suspirium jam Deo esse satisfactum, interim in vitiis, divitiis, & deliciis mundanis, ut antea, voluntur, & sic in pristina peccata reincident. Homo innocens potest licitis utcumque frui, sed penitens, ut mortificatione delicia puniat, etiam a licitis abstinere debet. 3. Sanctissimi Parentes regressi inveniunt JESUM in templo: ergo peccatores non inveniunt JESUM, quia illum non querunt, ubi oportet. Multi quibusdam confraternitatibus, in patrocinio alicujus Sancti, in devotivoculis superstitionis, ab Ecclesia non approbatis, v. g. in cœlesti aula uti dicitur, spem suæ salutis reponunt, virtutem Christianam parum curantes. Errant miseri! si Christum invenire velint, huc ad templum veniant, hic coram Sacerdote prostrati humiliter peccata confiteantur, hic Deum in Eucharistia adorent, contrito corde veniam rogent, & vitæ emendationem promittant! sic se insituit Christus justificationis remedia! &c.

Parentes curent filios instrui in legendo & scribendo.

2. Quomodo hic litteras scis, cum non didiceris? Luc. 2. Rabbini Judæorum præcones ridiculis nugis ac fabulis legem suam corruperunt (Vide Lib. VII. tit. Judæi) inter alia docentes, Christum frequentasse scholas, & ibi alphabetum didicisse. Infamia hæc est! certe Divini Filii scientia fuit infusa ac divina, a cœlesti Patre ab omni æternitate hausta, ita, ut hodie in templo & semper fuerit virtutis & sanctitatis Magister (Vide Corn. a Lap. hic Luc. 2.) Contra nos miseri mortales a primis characterum elementis erudiri debemus; hinc parentes, ut filios suos non tantum in corporali, sed etiam spiritali vita bene educant, curam habeant. 1. ut filios in primis fidei principiis, certisque precationibus erudiant, quas illi a parentibus facilius, quam a lodimagistris recipiunt. 2. Curent, ut filii a teneris catecheses, & conciones frequentent, eosque domi super mensam & alias quid didicerint, quid audierint, examinent: sic excolitur memoria, & virtutes ab unguiculis in corde filiorum radices agant. 3. Curent, ut discant legere & scribere; quia

quia id ad nutriendum pietatis sensum valde conducit, & sic liberi discunt. Filii sacra lectione occupari discunt, qui alias ad consortia & familiaritates noxios non sine periculo perversionis diffunduntur. Dices: si filii scribere norunt, periculum est, ne scriptione abutantur ad litteras amatorias! Lepida objectio! si omnia illa deberent abrogari, quibus humana malitia ad nefas abuti potest, quid remaneret in mundo? deberent eliminari omnes gladii & fustes! deberent fieri potest homicidium! deberent eliminari vinum, & cerevisia, quia fervire possunt ad ebrietatem! deberent erui hominum oculi, quorum prociacia ducit ad impudicitiam & adulteria. &c. Vide Patriciellium Lect. 1. De utilitate lectionis spiritualis &c. Item Tit. Parentes, Verbum Dei, Lectio sacra &c.

JESUS ut inveniat non languide, sed ardentem querendus est.

3. Dolentes querebamus te. Luc. 2. Ex industria & fervore Magdalensæ penitentis aperte patuit, quod serio quærat Christum; circumvit enim civitatem pervicos & plateas, interrogavit vigilas, & ab ipso Christo interrogata, Mulier quem queris? flendo & dolendo respondit. O quam languide nos Christum querimus! consideremus industriam querentium, ut querere discamus! 1. Qui scim vehementem patitur, aut in domo sua de incendio periclitatur, fontem querit. Christus est Fons aque viæ, hic scim animæ sitiens vitam æternam sedare debemus! Non otiosus est infernalis incendiarius, halitus ejus purnas ardere facit, & flamma de ore ejus egreditur, non desinit suscitandum incendium tentationum. Confugiamus ad Christum fontem aque viæ. (Vide Tit. Tentationes, Diabolus. &c.) 2. Quem fames urget, panem querit. Christus est panis vitæ, hunc queramus, & sicut Elias in fortitudine cibi illius ambulavit quadraginta diebus ac noctibus; ita in via mandatorum confortati incedemus. Verum sicut mendici & famelici in civitate de domo ad domum querunt panem; ita & nos in civitate cœlesti nunc per plateam Apostolorum, nunc per plateam Martyrum, Virginum, Confessorum, nunc apud Beatissimam Dei Matrem & Sanctos, nunc per novem ordines Angelorum panem virtutum emendicemus. &c. 3. Qui assidione premuntur, aut de jactura bonorum, & ipsius

vitæ periclitantur, Patronum querunt. Christus Dominus est refugium, & adiutor in tribulationibus omnibus nostris, amicus noster optimus. (Vide Tit. Christus.) Verum non queramus perfunctorie & languide, sed studeamus querere etiam crescere cum Christo; crescere in extirpatione vitiorum, crescere in acquisitione virtutum, crescere in perfecta unione cum ipso. Vide Sægeri Manna animæ 26. Aug.

Dominica II. post Epiphaniam.

De erroribus in contractu Matrimonii committi solitis.

1. **F**alsæ sunt nuptie in Cana Galilee. Joan. 2. Sicut in Cana Galilææ, ita hodieum JESUS & Maria Christianorum Sponzorum nuptiis interesse, illasque non tantum sua præsentia, sed & cœlesti benedictione felices reddere desiderant; est enim Matrimonium status cœlo gratus, Ecclesiæ utilis, & conjugibus salutaris, quorum contractum Deus in paradiso instituit, & in nova lege ad rationem Sacramenti elevavit. Quæ ergo ratio, tot inventi inausa conjugia? Ratio triplex est, quia nimirum erratur in ratione finis, erratur in ratione motivi, erratur in ratione modi! 1. Erratur in ratione Finis! Finis Matrimonii est, ut propagatio humani generis certis limitibus circumscribatur, & numerus Electorum in cœlesti patria ad Dei gloriam compleatur. Quot autem sunt, qui in electione hujus status Dei gloriam respiciunt? Paucissimi! potius eo pruritu rapiuntur, quo equus & mulus; hinc nulla benedictio Dei, præsertim cum huic statui turpissimis sceleribus præcluditur. In Veteri lege præceptum erat: *Scortum & prostibulum non ducet uxorem*. Item Moyses Legem tulit: *Meretrix non sit jus nuptiarum*. Utinam hæc leges hodieum in usum forent, hi enim lascivi homines ante conjugium scelerati, in conjugio proles sibi similes, id est, sceleratissimas procreant, in totius mundi detrimentum. 2. Erratur in ratione motivi. Motivum conjugii esse debet, ut vagæ libidini via præcludatur, ut tentationes præveniantur, ut nata proles ad Dei gloriam in sancta morum disciplina educetur. Quis autem conjugium ad hoc attendit? Paucissimi! id maxime querunt, ut ingentes prodote divitiis, ut potentem parentalam, ut pingue officium, ut uxorem speciosam

acquirant. Quid deinde fit? cum divitiarum infortunio decreverint, cum vultus formositas deficit, exurgunt dissidia, rixæ, mutæ imprecationes, & innumera mala! Benedictio Divina fugit. 3. Errat in ratione modi, cum conjugia constanter, non libertate, sed coactione parentum & amicorum. Videt filia, non sibi convenire indolem sponsi, videt sponsus filiam non esse prudentem, nec pudicam, ideo uterque repugnat: verum a parentibus viad transita alligantur, hinc tædia, discordiæ, scandala, & mortis captationes! &c. Discite sapere Juvenes, & cum ad hunc statum aspiratis, tam sancte aspirate, ut possit & velit nuptiis vestris interesse JESUS & Maria! &c. Vide Tit. Matrimonium.

De causis discordiarum in conjugio, ex parte Mariti.

2. Nuptiæ factæ sunt loc. Joann. 2. Duo aures Cherubini, quos Deus ante Tabernaculum collocari iussit, ita erant constituti, ut seipos mutuo aspicerent. Contra illi, quos Rex Salomon fecit, facies ab invicem avertent. Ita fieri amat in conjugio: coniuges, quos Deus ex motibus vere sanctis conjungit, sibi ipsis pacifice consentiant; e diverso illud conjugium, quod ab hominibus ex motibus mere profanis & inanibus constituitur, infelix est, coniuges nunquam seipos respiciunt, sed dissidiosi, tædiosi ac misere vivunt. Sed quantum sunt illæ procellæ, & turbines, quibus coniuges plerumque colliduntur? Audiamus ex parte Mariti, de uxore alias audituri! 1. Aestuosis turbo, qui pacis, & amoris vinculum inter conjuges abruptum, est indiscreta viri austeritas, qui delicta uxoris & domesticorum corrigere non solet mistumulu, clamore, & verberibus, sine omni patientia. Cimbrî in more habebant, ut ipso nuptiarum die sponsus unguis sibi præcinderet, sponzæque mitteret, & sponsa vicissim sponso. Utinam hic mos hodiecum vigeret, ne unguis uxoris faciem mariti, & vicissim unguis mariti faciem uxoris mutuis vulneribus sulcarent. 2. Turbo, & tumultus, qui amicitiam conjugum dividit, est suspecta familiaritas viri, aut etiam uxoris cum aliis, intra vel extra domum, quæ primo suspiciones, dein animorum aversiones, ac demum litigia & rixas post se trahit. Pudeat virum Christianum his malis ansam dare? S. Abbas Torellius lupo promittit, quod

illi quæ vidie pabulum præbere velit, si rapinis abstinere, & revera lupus abstinuit. Quantum ergo probum, lupum impurum habere domi suum nutrimentum, & tamen alienis cadaveribus inhære. 3. Turbo ex hoc confurgens, est zelocypia, infelicissimum malum, quod saepe divortii, & mortibus ansam dedit. Vide Tit. Matrimonium.

De causis discordiarum in Matrimonio ex parte uxoris.

3. Nuptiæ factæ sunt. Joann. 2. Quam læta est nuptiarum dies, tam triste nonnunquam subsequitur conjugium! hodie editur, bibitur, saltatur, exultatur: post modicum tempus tristitia, & dissensiones domum torbant. Quæ causa tanti infortunii? Triplex plerumque causa est, & quidem ex parte Uxoris. 1. Est incorrigibilis capotiositas Uxoris, que de vitio, aut delicto monita a marito, monitis, & correctionibus sine fine oblatat, errorisque, nec scia tacere, pertinaciter defendit. Unius momenti taciturnitate & patientia postea facile tranquillum bilem mariti, sed mavult verbera experiri, & dissidia in mentes & animos prorogare, quam tacere. 2. Causa insausi conjugii, & dissensionum in domo, sunt imprudentissimæ querelæ uxoris extra domum; illa enim cum durissimè habetur a marito, ad patrem, ad matrem, ad amicos, ad notos & notatas recurrit, & immoderata garritate vitia, & defectus mariti describit. Quid fit? innotescunt hæc garritiones marito, qui magis magisque in furas cauta, non sine læsione alienæ famæ, & Dei offensæ. 3. Causa seu status, quo ignis adhuc vehementius accenditur, est levitas animi, qua sussurrones, in utramque partem garrientes, libenter audiri volunt. O! quisquis sapit, ejusmodi buccinatoribus obfuscat, aut eos e domo facere jubet, quia diabolus eorum loquacitate utitur ad funestissima mala, in perniciem conjugum & sussurronum, &c. Vide Tit. Matrimonium, &c.

Dominica III. post Epiphaniam.

Peccata inosterata difficulter sanantur.

1. Domine, puer meus jacet in domo paralyticus. Matth. 8. Cum puer aut juvenis ægrotat, spes magna est recuper-

emperandæ valetudinis; quia natura & ætas vivida cooperatur cum Medico. Verum cum senilicus ægrotare incipit, res plena periculi est, quia natura lassata, vires attritæ non ita cooperantur medicina contra morbum. Par ratio se habet in ægritudine spirituali: qui in peccato adhuc puer, neque sæpius quam una vel altera vice deliquit, sanari facile potest, si velit: Verum, qui in malitia consenuit, centies aut millies peccati reus, in eoque jam habituat, difficillime sanatur, versatur in manifesto periculo damnationis: Audiamus causas hujus periculi. 1. Quia talis æger, radicato per consuetudinem vitio semper minus habet virium ad resistendam. 2. Quia vis morbi, ubi natura non repugnat, semper magis, magisque convalescit. 3. Quia remedia, sine adjumento virium, & naturæ, semper minus valent. 4. Quia Medicus animo cadit, nec jam amplius pharmaca præscribere amat, quæ hæcenus videt fuisse sine effectu. O quisquis salutis suæ desiderio ardet, fugiat periculolum hunc animæ statum, fudeatque viribus omnibus post primum peccatum statim seria poenitentia sanari! Vide Segneri Homo Christ. p. 2. disc. 22.

Quomodo morbi meritorie accipiendi a Deo.

2. Leprosus veniens adorabat: Et puer meus facit paralyticus. Matth. 8. Cum gemini nobis ægroti, leprosus, & paralyticus ante oculos ponuntur, operæ pretium est, ut de morbo, præsertim ultimo, qui ad limen æternitatis nos inevitabiliter adducet, disseramus, & quomodo patienter & utiliter illum ad animæ salutem dirigere possimus; paucis edoceamus! Parato animo acceptandus est de manu Dei morbus, quia, si benivolenti uti sciamus, ad beatam mortem utilisimus est. Nam 1. ægrotanti ante oculos ponit Præsentia! Videbit æger elapsos vitæ dies ad voluptates, ad sæculi nugas male impensos, sine respectu ad Deum, qui finis noster est, ad quem creati, natique sumus. Videbit occasiones boni neglectas, & peccata in immensum multiplicata. 2. Morbus ægrotanti ante oculos ponit Præsentia; videbit æger tempus vitæ finitum, delicias, & divitias inane nunc delectandas, & ab ingratis hereditibus luxu & luxuria dissipandas. Videbit amicos valedicentes, non jam de sua salute, sed de pingui hereditate solici-

tos. &c. 3. Morbus ægrotanti ante oculos ponit Futura. Videbit æger erectum Dei Judicis tribunal, ubi de omnibus dictis, factisque & cogitatis rationem dare, & inter timores & tremores ultimam sententiam sui bonam vel malam expectare debet. &c. Hæc omnia morbus ultimus ægrotanti ante oculos ponit, excitabique, ut resolutionem capiat, per generosam dolorum tolerantiam compensandi præterita, despiciendi præsentia, & aspirandi ad futura. Vide Tit. Morbi, Mors, Judicium &c.

Qua dispositione accedendum ad Deum.

3. Accessit ad eum centurio. Matth. 8. Res mira! centurio, homo Ethnicus accedit ad Christum, & gratiarum, quas petit, mox composuit! Nos, qui Christiani sumus, in necessitatibus tam corporis, quam animæ, decies, & fere dixerim centies ad Deum recurrimus, & non exaudimur! que causa hujus repulsæ? certe ex parte Dei defectus non est; quia partissimus est, de fonte infinitæ suæ misericordiæ effundere gratias in omnes, qui digne illas petunt. Ergo defectus qui tenet ex parte nostri? Omnino! quia condigne dispositi non sumus, dum Deum supplices accedimus. Quenam ergo dispositiones requiruntur? Inspiciamus exemplum centurionis! 1. dispositio accedendi ad Deum est Oratio, Rogans eum! & quidem oratio non qualicumque perfunctoria & tepida, sed ardens, & devota, quæ sola Divinum cor commovet ad commiserationem, & liberalitatem (Vide Tit. Oratio). 2. dispositio est Humilitas: Domine non sum dignus; quia hæc vitæ fundamentum est omnium aliarum virtutum, & tanquam prima regula docetur in schola Christi dicentis: Discite a me, quia mitis sum & humilis corde. 3. dispositio est Fides: Tantum dic verbo & sanabitur puer meus! Fides, inquam, iterum non qualicumque languida, sed viva, firma, imperturbata, qualem in centurione laudavit Christus: Non inveni tantam fidem in Israel! Laus mira & inaudita! an ergo fides centurionis major erat, quam Abrahami? Nimirum si res parva supra magnam fundamentum ponitur, magna videtur: ita fides centurionis erat posita supra magnam humilitatem, atque virtutes. Vide Tit. Humilitas, fides, spes, Oratio, &c.

Cur orationes nostrae a Deo non statim exaudiantur.

4. *Domine, si vis, potes me mundare.* *Matth. 8.* Inter Christianos adverteat afflictos, nihil auditur frequentius, quam illæ querimoniae: Eheu! jam tot septimonia, mensibus, & annis hac cruce premor! quotidie clamo ad Deum, & non exaudit! an aeneum est caelum, quod clamores mei non penetret? an Deus est inexorabilis? Mictus in ista, mi Christiane! caelum non est aeneum, Deus non inexorabilis! dabo rationes, quod alias jam solitus sum, cur hic & nunc non exaudiaris, ut solatium capias, & sperare non desinas! Deus non exaudit t. quia id, quod petis, non est conforme Divinae voluntati. obstupesce! Christus ipse Dei Filius non impetravit, ut transiret calix passionis. 2. Deus non statim exaudit; quia saepe expectat opportuni-um tempus, ut magis prolicet, eum. sere in modum, quo filio fabricanti in medio febrim aëtu non datur haustus, sed postea, ne noceat. 3. Deus nunc non exaudit, quia vult magis inflammare ardorem orandi, & estimationem re- petit: sic diu se subtrahit sponsæ quærenti, & non invenienti. 4. Deus non statim exaudit, ut magis commendet benefici-um; quod enim cito datur, minus æstimatur: Manna Israelitis viluit, & aqua ut mel visa est: Quare? quia Manna ad primam postulationem datum est, non aqua. *Cum tardius dat, commendat dona.* (Vide Speranz. punct. 6.) Ne cadas ergo animo! perge orare, auge confi- dentiam! certo crede, quod Deus opti- mus possit, & velit auxiliari! & succu- ret tibi in tempore opportuno, si id, quod petis, sit ad Dei gloriam, & ad ani- mæ tuæ salutem. &c. Vide tit. Oratio.

Dominica IV. post Epiphaniam.

De felicitate Christiani navigantis in na- vi Ecclesie.

1. **M**otus magnus factus est in mari. *Matth. 8.* Nihil familiarius est Sanctis Patribus, quam mundum hunc, in quo degimus, mari, & vitam nostram navigationi comparare: sicut mare corporum, ita mundus animarum periculis plenus est. Scopuli sunt occasiones peccati: Sirenes sunt voluptates, procellæ sunt tentationes: fluctus sunt passiones.

animi: piratæ sunt perversi socii: mon-stra marina sunt infernales inimici: nau-fragium denique est infelix interitus. Quis evadet? Sed mastris effote animi! Doce- bo ex S. Chryostomo, quæ spes nobis inter tot pericula affulgere, quod solatium ex providentia & meritis Christi affluere possit. Nolite timere! Inprimis Navi- gium, in quo navigamus, Ecclesia est, nunquam naufragio obnoxia! quis non grates infinitas rependat Deo, pro sancta vocatione ad fidem & Ecclesiam, quæ longe felicitior, quam olim Arca Noemiti- ca supra fluctus, & tempestates trium- phat, dum contra hæretum cymbalæ in scyllas & charybdes, in Iyrtes & Scopulos abripitur! Secundo, Navarchus seu Gubernator felicitis hujus navigii est ipse Christus Dei Filius, qui legibus sanctissimis, item suis ac Sanctorum exemplis, nec non supremi Ecclesie Capitis, sui in terris Vicarii mandatis ad-juvante remigum opera, id est, Verbi Divini prædicatione, Sacramentorum usu, ac Sacerdotum monitis ad beatam salutis cynosuram Ecclesiam ac fideles adducit. Tertio, Gubernaculum navigii est crux Christi, quæ inter tempestates, & ventorum pugnas, id est, inter hujus vitæ adversitates & pericula, ad imita- tionem Christi nos excitat. Nemo sibi persuadeat, se in mera malicia, inter Syrenum cantus, id est, inter gaudia, tripudia, delicias, divitias, & voluptates ad portum beatæ æternitatis emersu- rum! imitationem Christi, pro nobis pas- si, & Crucifixi, & non aliter salvari possu- mus & debemus! Aut si mavis, Crucem Christi dicamus Velum navigii, quod Spiritus Sanctus, tanquam felicissimus fa- voris inflat, atque sanctis inspirationi- bus ad penitentiam, ad virtutis exerci- tium, ad cælestia desideria, ipsi sume beatitudinis portum promovet. Hæc omnia sunt verba & conceptus S. Chryostomi dicentis: *Habemus pro mari mundum, pro navi Ecclesiam, pro velo penitentiam, pro gubernaculo crucem, pro nauca Christum, pro vento Spiritum Sanctum.* En! mi Chri- stiane, quam felix esse possit tua navigatio ad beatam cæli patriam si serio coopera- ti velis! Vide S. Chryost. super Matth.

Unicus peccator supplicia Dei provocare po- test supra totam communitatem.

2. **M**otus magnus factus est in mari. *Matth. 8.* Mirabilis Dei Providentia! Apostoli, Viri illi e millibus electi, a Deo ad

ad conversionem gentium, & fundandam Ecclesiam electi, periclitantur de naufragio, parum abest, ut fluctibus submergan- tur: Clamant anxii; Domine salva nos. Quæ causa tanti infortunii? Nempe sceleratus proditor erat cum ceteris in na- vi, qui Divinam maledictionem, & supplicia super omnes induxit. Ad nostram instructionem, quod unicuique peccator, et si ceteri omnes sint pii ac iusti, supra rotam domum, aut integram communitatem, Dei indignationem, & supplicia peccati debita inducere possit. Vide Tit. Peccator. Item Paoletti Dom. 4. post Epiphaniam. Disce ex his, mi Christiane, quanti interit t. ut a peccatis abstineas, ne tua impietate aliis, familiaribus, contubernalibus, & amicis noceas. 2. ut operam omnem conferas, ut alios peccatores corrigas, ne tibi alii que tua impietate noceant. Vide Tit. Peccator. Item P. Abraham a S. Clara part. 1. fol. 380.

De tormento male conscientie.

3. **M**otus factus est magnus in mari: Ipse vero dormiebat. *Matth. 8.* En! differrentiam inter conscientiam bonam & malam! Mare impetuose turbatur procellis! Hoc schema est malæ conscientie! Ipse vero Dei Filius dormit! Hoc schema est bonæ? Quanta felicitas bonæ conscientie, quæ inter mille timendi causas, securæ est sine timore, imo nec primos formidinis motus sentit, inquis sibi ipse: *Dominus illuminatio mea, & salus mea, quem timebo? Dominus protector vite mee, a quo trepidabo?* ut hanc felicitatem bonæ conscientie magis agnoscamus, utamur argumentis a contra-rio, & describamus infelicitatem conscientie malæ, quæ revera miseri peccatoris accusator, Judex & carnifex impla- bilis est. 1. Mala conscientia accusator peccatoris, & importunus Testis est, nescit tacere, etiam contra nolentem la-erat. Fratres Josephi in Ægypto non- dum fuerunt accusati, & tamen statim recordabantur sceleratæ venditionis: Merito hæc patimur? O! si hæc in vita, quam clamosa erit conscientia in morte! 2. Mala conscientia severus Judex est peccatoris, non desinit continuo plectere, & condemnare: tota die contristatus ingrediebatur, ait Rex David, etiam inter aulæ delicias: quare? propter remorsum conscientie: facinorosa conscientia, ait Plutarchus, est instar ulcers in corpore, tristitiam in corde relinquit lancinantem.

O quanto atrocius lancinabit in morte! Rex Saul morituros vocavit militem, a quo interfici cupiebat præ angustia, quia videre sibi videbatur sacerdotes, quos interfecit. 3. Mala conscientia crudelis carnifex est, qui sine fine torquet: *Die ac nocte gravata est super me.* S. Bernardus ait: *Nulla major poena est mala con- scientia: ipsa est delictorum testis, ipsa tortor.* O quam intolerabilis erit hæc tortura in judicio, & sine fine in inferno. O quisquis sapit nunc emundare studeat conscientiam; quia summum bonum est in vita, in morte, & post mortem. Vide tit. Conscientia bona, & mala. Item Corn. a Lap. 1. Petri 3. v. 21. &c.

Dominica V. post Epiphaniam.

De somnolentia spirituali, ejusque damnis.

1. **C**um autem dormiret homo, venit inimicus ejus, &c. *Matth. 13.* De Julio Belliduce scribitur, quod omne vinum in castris miscuerit herba mandra- gora, & tum fugam simulaverit. Hostis castra occupans delectabatur vino, sed militibus passim obdormiscentibus Ju- lius cum copiis armatis redire totum exercitum sopore oppressum fudit & dele- vit. Grande infortunium! cum dormi- rent homines, venit inimicus! Sed non minus grandia animarum damna causat somnolentia spiritualis. Triplicis autem generis sunt somnolenti hi, sibi & aliis damnosi! 1. Sunt qui dormire inci- piunt, nidante capite & caligantibus oculis: Et hi sunt tepidi & accedendi, qui preces, & exercitia spiritualia languide ac perfunctorie, sine devotionis sensu, tantum ex usu, aut timore aut necessitate deperant, qui decies potius de tempo-ralibus, quam de cælestibus cogitant, venialia non curant; hinc modica tribulatio- ne suborta pusillanimes sunt: isti paulo post obdormiscent, id est, in peccata gra- via prolabuntur. 2. Sunt, qui altum sopiti indormiscent, & hi sunt peccatores inve-terati, diu in impietatis nocte sine sensu ha-erentes! & quod pessimum est, nihil de morte, nihil de severo judicio, nihil de æternitate somniant, donec ab infernali inimico de temporalibus tenebris ad æ-ternas abripiantur. 3. Sunt, qui interdum a sopore evigilant, sed quia lectum non deserunt, iterum obdormiscent, & hi sunt occasionati, id est, qui in pessima occasione, aut consuetudine hærent, in-terdum

terdum enim ad se redeunt, poenitentiam agunt, sed iterum, iterumque relabuntur. O quam luctuosa damna inimicus ex hac triplici somnolentia adornare potest! Sed quid agendum? quomodo excitandi sunt miseri? Primi nomine compellati statim evigilant, ad unicam vocem, concionem, punitionem crucis mens illis redit. Secundi, debent uri scintilla, aut titione inferni! Tertii opus habent lucido intervallo? felices, si moriantur, dum in hoc intervallo morantur! Ex P. Mandl.

De fasciculis peccatorum igne aeterno comburendis.

2. Colligite zizania, & alligate ea in fasciculos ad comburendum. Matth. 13. Per Zizania intelliguntur peccatores, qui licet aliquando flourerint ut vitis, tandem emarefcent, abscinduntur, & comburuntur, ita ut de illis verificetur illud S. Augustini: *anum de duobus palmis congruit, aut vitis, aut ignis*. Sed quoniam sunt illi fasciculi comburendi? 1. sunt blasphemii, & qui iuramenta contra caelum & terram spunt. 2. sunt impii, qui festivos Dei & Sanctorum dies profanant. 3. sunt incurii Patresfamilias, qui domesticos malis exemplis, dictis & factis scandalizant. 4. sunt vindicativi, qui ad homicidia & duella provocant. 5. sunt lascivi ac scandalosi. 6. sunt iniusti, qui bona aliena possident, aut in malis artibus corradunt. 7. sunt detractores, qui famam aliorum arrodunt. &c. Vide Barziam conc. 50.

De pessimis effectibus somni, seu pigritiae spiritualis.

3. Cum dormirent homines. &c. Matth. 23. Omnes Christiani sedulo, & sapienter admonentur ad vigilantiam: *videte, vigilate, & orate*; nam somnolentia spiritualis valde est noxia. 1. sicut dormientes non prudenter loquuntur, ita in tepidis intellectus obfuscat, turbatus, & tantum ad terrena ac carnalia pronus est. 2. sicut dormientes ac pigri depauperantur: ita tepidus nunquam sibi comparabit thesaurum virtutum ac meritorum. 3. sicut dormientes parent insidiis hostium, prout Samsoni, Sisara, Holoferni, & aliis accidit; ita demonibus grandis robur accedit, si sciant a te sperni medica peccata, paulatim enim grandia persuadebunt, & ita dormienti, cum minime putaverit, mortem inferet. *Venerunt*

in Lais ad populum quiescentem, atque securum, & percusserunt eos in ore gladii. Jud. 18. Vide Segneri *Manna* 11. Febr. num. 2.

De zizaniis eradicandis, & fugiendis.

4. Colligite zizania, & alligate ea in fasciculos ad comburendum. Matth. 13. Iustissima sententia! comburenda sunt zizania; quia dum in fertili terra semagis, magisque propagant, tam agro, quam tritico grande inferunt nocuentum! Id ipsum contingit in agro spirituali Ecclesiae! dantur pessimi homines, qui velut zizania & sibi ipsis nihil profunt, & aliis nocent. Cumque eradicari, aut in fasciculos colligari volunt, manus tangentium velut urticae & vepres urunt, & pungunt. Vix illis, quia ad comburendum reservati sunt. Quinam sunt isti? Dabo aliquas species. 1. zizania sunt illi superiores, patresfamilias, aut etiam famuli, biliosi, & impatientes, qui ad obvium quamvis iracundiae occasionem in iuramenta & execrationes erumpunt, imo ipsi parentes, qui puerulum delinquentem sine maledictionibus castigare non possunt: istud infernale idioma auditur a junioribus, & pessime propagatur. Quid est quod jam trimituli, aut quadrimuli ejusmodi solumina saepe balbutiant? id sic ex pessima hac maledicendi corruptela! *Comburantur!* &c. 2. zizania sunt impuri, qui impudenter conversantur, in verba lasciva erumpunt, aut ipso etiam impudico vestitu Venerem spirant, sicut hanc pestem aliis etiam videntibus, vel audientibus afflant: isti dein scandalizati pudorem magis & magis exuunt, & quae in aliis viderunt, vel audierunt emulant, eandem pestilentiam in alios, atque alios propagant. *Comburantur!* 3. zizania sunt libertini aut haeretici, qui syncretismus proficentes sanctissima fidei principia allatrant, aut in dubium vocant; unde audientibus estimationem sanctae Ecclesiae adimunt, tepiditatem inspirant, & tandem adeo frigidos reddunt, ut pro more perverfi hujus saeculi sibi ipsis sistema fidei confingant, atque omnes cuiuscunque sectae indiscriminatim salvari arbitrentur. *Comburantur!* &c. Illi omnes zizania sunt ad ignem destinata, quia tam bono tritico quam ipsi agro vehementer nocent. Tu mi Christiane, hos fuge tanquam pestem, ne inficiaris! &c.

Do-

Dominica VI. post Epiphaniam.

Lex Evangelica sinapi comparata quam salutare effectus operetur.

1. Simile est regnum caelorum grano sinapis. Matth. 13. Nil majus est regno caelorum, nil minus est grano sinapis, quomodo ergo unum cum altero comparari meretur? Nempe causa est, quia in regno Christi nihil est utilitatis, quam quod exigua opera per sanctas intentiones, per gratiam Dei, per merita Christi elevata & dignificata caelesti beatitudini, tanquam merces aequivalens pretio conferantur. Prosequamur comparationem sinapis cum Lege Evangelica, & quid doctrinae exinde ad nostram utilitatem erudendum sit, audiamus! 1. Sicut sinapis habet in se igneam vim, & acrimoniam, quam tum maxime exerit, cum dentibus conteritur, & masticatur: ita Lex Evangelica caelestem virtutem, veritatemque supernaturales in se complectitur, quas tum maxime ad sanctificandas animas prodit, cum non superficialiter, sed attenta ruminacione perpenditur. 2. Sicut sinapis sic masticata remedium est contra plurimas, gravesque infirmitates: ita Lex Evangelica, in genere praeservat contra peccata, & in specie sanat morbos superbiae, avaritiae, luxuriae, gulae, aediae, aliosque. 3. Sicut sinapis cibos condit; ita Lex Evangelica sapidum reddit, quod insipidum videtur. Quid horridum magis humanae sensuallitati, quam contemptum, adversitates, persecutiones, dolores & ipsa mors? Et tamen Lex Evangelica haec omnia exemplo Christi ita dulcorat, ut Christiani ea non reformident, imo tanquam cupidias appetant, prout admiramur in Sanctis Martyribus. 4. Sicut sinapis, licet semen sit exiguum, tamen successe in proceram arborem excrevit; ita Lex Evangelica, licet initio tenuis fuerit in manibus Apostolorum, tamen postea per omnes totius orbis partes diffusa est, ita ut nulla sit gens, nisi oculari malitiose claudat, cui Christianae Veritatis sol non illucescat. Quid ex his omnibus doctrinae nobis hauriendum est? Rogemus Deum O. M. ut sanctam Legem suam conservet, & per totum orbem propaget, sicut verbo, & exemplo contendamus, ut haeretici & infideles conversionibus suis Ecclesiam semper magis magisque augeant. Vide Tit. Ecclesia. Item Corn. a Lap. in Matth. 13. fol. 282. & seq.

Peccatum veniale disponit in mortale.

2. Cum autem creverit, majus est omnibus olivibus, & sicut arbor. Matth. 13. Quod in se exiguum est, non ideo contemnendum est, quia successu temporis per continua incrementa magnum, imo maximum fieri potest. Probationem habemus in sinapi, quod minimum omnium seminum cum tempore adeo crescit, ut in proceram arborem exurgat. Scitis, cujus rei symbolum sit sinapis? Peccati Venialis, quod licet exiguum videatur, denique in damnabilem arborem crescit, e qua Divino Redemptori nova crux fabricatur; peccatum veniale, ait Angelicus Doctor, potest disponere, per quamdam consequentiam, in mortale. Quomodo? Id explicat Devotissimus Lessius: 1. quia per peccatum veniale auxilia Divina immittuntur; Terrenus Princeps non tantum rebellionem morte plectit, sed etiam leves amici irreverentiae adeo male fert, ut cum donis & gratiis suis parcor evadat. Ita Deus propter leves offensas paterna Providentia auxilia subtrahit, quibus subtrahitur homo imbecillior fit, ita, ut a tentationibus facilius superetur. &c. 2. quia propter venialia tentaciones Mundi, carnis ac demonis increbrescuntur, nec jam Deus, aut Angelus Custos, aut Sancti Caestes tantam salutis illius curam habent, quantam antea habuerunt. 3. quia ex parte peccatis etiam leviter, consuetudo v. g. mentiendi crevit, conscientia enim etiam per levia callum induere incipit, ut tandem etiam gravia minus sentiat. Vide Barz. serm. 43. n. 35. & seq. Item Tit. Peccatum Veniale &c.

A minimis delictis veniunt ad maxima, & ipsiunque interitum.

3. Cum autem creverit, majus est omnibus olivibus. &c. Matth. 13. Corruptio rerum naturalium non simul & semel, sed successive contingit, prout experientiam habemus in tritico, quod verminat, in flore qui languescit, in pommo quod ex macula putrescit, in vulnere levi, quod cum a pure non purgatur, in gangranam degenerat. Sic fit etiam in ordine spirituali. Homo alius bonus, cum levia non curat, 1. Paulatim a bono recedit. 2. Paulatim ad malum accedit. Non uno saltu, sed gradatim descenditur ad interitum. Vifum sequi,

cur

tur cogitatio, cogitationem delectatio, delectationem consensus, consensus opus, opus consuetudo, consuetudinem necessitas, necessitatem desperatio, desperatio nem damario. Vide Tit. Peccator, Consuetudo &c. Notum, & vulgare est illud: Qui spernit modica, paulatim decidet. Ausim dicere, non fuisse unquam commilium peccatum mortale, quod non a levi origine sumptit initium, &c.

Verbum Dei comparatum sinapi quam utile.

4. Simile est regnum calorum grano sinapis. Quæ convenientia est inter granum sinapis, quod ex omnibus seminibus minimum est, & inter regnum calorum, quod regnorum omnium maximum est: ut statim ad nucleum parabola penetremus! per granum sinapis intelligi potest Verbum Dei, quod ubi in corde Christiani radices egerit, sensim ac successive ad uberrimos virtutum fructus, & ad ipsam denique æternæ salutis mercedem excrevit. Advertite analogiam! 1. Sinapis caput expurgat, & superfluos salivæ humores ad excretionem promovet. 2. Caliginem, seu nebulas oculorum detergit. 3. Vini igneam habet, qua frigescentia corporis membra calefacit. 4. Stomacho ad concoctionem utilissimum est. 5. Lethargum dissipat, & ad actiones hominem excitat & alacrem reddit, &c. Hæc omnia suo modo facit Verbum Dei! Mundane vanitatis distamina in intellectu corrigit: cæcitatem mentis ad agnoscendas æternas veritates illuminat: cor amore celestium inflammat: naufragam rerum sacrarum emendat: somnolentiam & languorem in negotio salutis dissipat. En! quantum sinapis Verbi Divini ad regnum calorum conducatur! Beati, qui audiunt Verbum Dei, & custodiunt illud! &c.

Dominica Septuagesimæ.

De penitentia non differenda.

1. **C**um venissent, qui circa undecimam horam venerant, acceperunt singulos denarios. Matth. 20. Sicut peccatores, præsertim inveterati, Scripturam mala interpretatione ad suam vilitatem corrumpunt; ita nullum est fere Evangelium toto anno, quod illos in sua malitia magis adaculos faciat, quam hodiernum. Quid enim! ajunt, si ille qui undecima

primum hora in vineam venit, parem cum ceteris, a summo mane laborantibus, mercedem accepit, quidni nobis liceat penitentiam usque ad undecimam, id est, ad senectutem differre? Periculosa hæc est deceptio infernalis inimici. Scitis quare? Dabo rationes! Sanctus Augustinus ait: *Hora undecima venient denarium promissit, sed horam undecimam non promissit.* Dabo, mi peccator, quod propter seram penitentiam hora undecima denarium accepturus sis, sed quis vitam usque ad undecimam superflitem tibi certo appromissit? Vide Barz. ferm. 6. n. 8. Scias, in voluntariis operibus gratiæ male fieri consequentiam: quod Misericordia Divina uni indulsit, non aequè alteri indulgere tenetur. Vide Barz. ferm. 13. n. 14. Multi hac opinione decepti perierunt, uti Pharaon. Ibidem n. 15. Et Ammon ibid. n. 17. & seq. Quid igitur agendum? imitandi sunt potius, qui viam securiorem eligentes, vita adhuc vegeta penitentiam egerunt, quam temerarii, qui cum periculo sui damnationis illam distulerunt. *Qui timent Dominum, inveniunt iudicium justum.* Ibid. n. 10. Vide etiam Tit. Penitentia.

Homo ad laborem natus, factusque est.

2. **Exiit primo mane conducere operarios in vineam suam.** Matth. 20. Hæc mens & intentio plurimorum hominum est, quod vellet vitam vivere commodam, otiosam, ab omni labore alienam, interconvivia, computationes, discursus juvenales, risus, tripudia, & voluptates. Sed quantum aberrant a sine lux creationis: labor homini proprius est, sicut volatus avi! sine labore non homo, sed monstrum hominis est. Videamus, quot titulis labor conveniat homini! 1. Homo laborare tenetur; quia *Homo est*, & quidem a primo mane, id est a prima adolescentia, operarius id est labori deditus esse debet in vinea, id est in Ecclesia Dei, ad Dei honorem, & proximi salutem. Divinus Creator Adamo & Evæ perizonata fecit, ut significaret illos ad laborem, quasi ad metallum, natos factosque esse. Certe mundus, in quo degimus, quasi officina est, in qua pro nutriendo corpore, pro salvanda anima, pro colligendis meritis sine sine sudandum est. 2. Homo laborare tenetur, quia *Peccator est*. Militia est hæc vita præsens, in qua contra tentationes mundi, carnis, & demonis continuo pugnandum; quod si vel uni-

ca vice victus succumbat, perdit omnia merita hæcenus collecta, heu! quanti moliminis est, hanc ruinam denuo reparare: verum noli cessare, ora, & labora, Deus ad hanc reparationem offert suam gratiam, cui, si salvari cupis, debes penitendo, gemendo, cooperari, & sic emendari. 3. Homo Christianus tenetur laborare, quia *Christianus est*. Quid tibi queso Lex Christiana ante oculos ponit? id maxime, quod non propter mundum, sed propter cælum creatus sis! in hac vita serviendum est Deo, ut vitam æternam consequaris; operæ pretium est, pro hac vita beata, diu nocturne laborare, & sudare, prout omnium sanctorum, & Christi ipsius exempla sanctorum, & Christi ipsius exempla nobis demonstrant. Quod si arduum putas hanc legem, eia oculos a cælo ad infernum converge! vides quomodo ibi inter ignium tormentarum ardeant & ejulent sedes & otiosi, qui in hac vita pro salute anime suæ laborare noluerunt. Vide Tit. Homo: Labor hominis, Damna. &c.

De tempore male perduto contra finem ultimum.

3. **Quid statis hic tota die otiosi?** Matth. 20. Nihil frequentius dici & audiri solet, quam illud, *tempus esse pretiosissimum.* Quæ causa tam excellentis prædicati? nempe quia tempus, etiam modicum, pretium esse potest totius æternitatis! peccator maximus, si uno vel altero momento serio compungitur, & peccata sua ex animo amore Dei desinet, quis non admiretur: lucratur mercedem æternam! hinc omne tempus vitæ nostræ Deo, & animæ salutis impendendum est, tempus quod alio sine vivitur, perditum & inane est: Rex Saul, utur compluribus annis solum tenuerit, tantum duobus annis regnasse dicitur; quia duobus tantum bene regnavit. Deploremus jacturam irreparabilem temporis apud multos, de quibus Seneca ait, quod vivant vel male agendo, vel nihil agendo, vel aliud agendo! 1. Multi hominum sunt, qui vitæ tempus perdunt *Male agendo*, nempe illi, qui a juventute vitiosis habitibus depravati, inter nugas & delicias sæculi, demoni potius quam Deo serviunt, sibi que simul persuadent, cum ad senium ipsaque mortis consilia venturi sint, fat temporis sibi superfuturum ad operandam animæ salutem, sicque vinum bonum offerunt Mando & faciem Deo. Deceptio hæc est infernalis inimici, qui suadet ho-

mini: *Da mihi id, quod fuit temporis, futurum Deo, & sic utrumque perdim.* Vide Tit. Tempus vitæ humane, &c. 2. Alii sunt, qui vitæ tempus perdunt *Nihil agendo!* Et quoniam illi? qui rebus terrenis immeriti solam transitoria, uti voluptates, honores, divitias totis viribus querunt. Esto etiam quod abinde inveniant, quod querunt, quod tandem illis supererit? purum Nihil! mors omnia hæc rapit, ac si nunquam fuissent. Quid autem meritorem afferent ad Divinum tribunal? Etiam nihil; quia temporalia celestibus præhabuerunt. 3. Denique sunt, qui vitæ tempus perdunt *Aliud agendo*, & sunt illi, qui nihil minus curæ habent, quam ut muneris sui satisficiant, in nugas & res proflus alias effusant. Absurdè nonnunquam fuerunt occupationes Principum; aliqui enim, uti Domitianus Imp. mulcas capiebant, alii lucernas, alii crepidas reficiebant, alii in stabulo equos peditabant. Sic frequenter fit inter Christianos! unus, qui iustitiam deberet administrare, mercatum exercet, alius qui pauperum causas deberet defendere, gulæ & lusu vacat! alius qui vitia deberet extirpare, domotio, & somno torpet! &c. Quid tandem fir. O quanto cum luctu hi miseri post mortem unicum horam utilem rogabant, & non impetrabant, &c. Vide Tit. Otium, Divitiz &c.

Dominica Sexagesimæ.

Quomodo utiliter audiendum Verbum Dei.

1. **Rudum esset contumplum.** Luc. 8. Illi Christiani, ut ait B. Albertus Magnus, utiliter & sanctè audiunt Verbum Dei, qui audientes interiori auditu retinent illud affectu, memoria, & operis implentione. (Vide arrium Mansi hæc Dom.) Videamus, quid hæc trimebra instructio dicere velit. 1. Audiendum est Verbum Dei affectu, id est, magni æstimandum est, tanquam magistrum Divini Legislatoris. Erant hæc ex parte, qui sub concione garrunt, dormiunt, mentem quaeversum evagari permittunt. Pejus adhuc errant, qui illud non curant; vilipendunt, aut omnino explodunt, dicentes: Simite hæc popas loqui, via cæli non est adeo periculosa, infernus non adeo calidus, ut ajunt, &c. 2. Audiendum est *Memoria*, ita recoquatur, mallecitur, in suum emolumentum con-

convertatur, & aliis etiam, qui non interfluunt, enarretur. Errant hac ex parte, qui statim ad nugas revertuntur, & dicta aut sententias sibi utiles ac necessarias & mente elabi patiuntur, tam tepidi, & laxi, quam antea. 3. Audiendum est *Operis impletione*, ad emendationem morum, ad virtutis exercitium, & extirpationem vitiorum. Errant hac ex parte, qui audita non in suam utilitatem convertunt, sed ut in alios dicta interpretantur, dicentes, hodie concionator egregie perstrinxit superbos, avaros, gulosos, aliosque: quid quæsto aliena vitia ad te, tu tua corrige. &c. Vide Segneri Quadrages. Dom. 1. &c. Vis compendiosorem instructionem audiendi Verbi Dei? Disce Verbum Dei magni affirmare, avide audire, tibi applicare & opere exercere. Aut si mavis, cura, ut Verbum Dei audias Corde, Ore, & Opere: Corde per attentam auscultationem. Ore per enarrationem & repetitionem, Manu per executionem seu emendationem. &c.

Cur Verbum Dei fructum non ferat?

2. *Aliud cecidit supra pagam, aliud inter spinas* &c. Luc. 8. Verbum Dei, cum gratia Divina conjunctum tantam habet efficaciam, ut Apostolus Petrus una concione tria, alia quinque hominum millia ad salvificam fidem perduxerit. Legitur etiam in fastis Ecclesie, innumerabiles Sanctos, a vita vitiosa, ad virtutem, sanctitatemque opera Verbi Divini fuisse conversos. Cur nunc non amplius fiunt tam mirabiles conversiones: an defectus est penes Deum? Non ita! ille enim dat gratiam abundantem, & efficacem! An penes Concionatores? Potest esse, si solum ad ostentationem, aut delectationem pererent! An penes Auditores? Omnino ita est! Aliqui enim sunt ut Petra, nempe oblinati, indurati, qui non admittunt semen. Alii sunt ut spinæ, nempe demersi in divitiis, & sæculi sollicitudines. Alii sunt velut via, qua semen Verbi pedibus conteritur, & a diabolo & malis sociis abripiuntur. Vide Lib. IX. tit. Verbum Dei. Item Speranzam Punct. 16. & 21.

Qua dispositione audiendum sit Verbum Dei.

3. *Semen est Verbum Dei*. Luc. 8. Homo Christianus accedens concionem, non eo contentus sit, ut simpliciter audiat,

sed curet, ut utiliter audiat, & fructum referat. Quomodo id fieri poterit? Fiet si tres secum comites in Ecclesiam ducat; 1. *Reverentiam*, ut Sacerdotem, tanquam Deum sibi loquentem percipiat, atque modeste, digneque in conspectu Angelorum se habeat. 2. *Attentionem*, ut mens coerceatur, ne ad alia obiecta diffusetur & evagetur. Dicat in introitu Ecclesie, quod S. Bernardus ad orationem accessurus, ad sua negotia dicens solebat: *Expectate hic cum alio* &c. 3. *Devotionem*, quæ voluntatem inflammet, ne languide & remisse, sed ingenti cum fervore, & solerti studio cum Deo de statu animæ suæ loquatur. Vide Tit. Verbum Dei. Item Cardinal. Bona de Sacrificio Missæ fol. 528.

De seminando bonorum operum semine.

4. *Fructum facit centuplum*. Luc. 8. Præfens hæc vita non est, nisi mera seminatio, aut negotiatio, qua Homo Christianus ingentem meritum thesaurum pro vita futura sibi comparare debet; cum enim ad iudicium olim pervenerit, non interrogabitur, an Nobilis sit? an dives fuerit auro, & argento? an dies jovialis in hoc mundo vixerit? Nihil simile! sed quæstio erit, an & quantas meritorum divitiis pro emendo celo secum afferat; sicut enim Romani Belliduces, cum triumphos agebant, spolia, trophæa, & urbium devictarum insignia secum trahere solebant; ita, qui in cæleste capitolium triumphaliter admitti cupit, similiter operum, quæ operatus est, thesaurum, & trophæa contra Mundum, carnem, & mortem reportata secum ferre, & exhibere debet; ait enim Christus: qui vult venire post me, tollat crucem suam! Audiamus, quomodo Christianus seminare, & negotiari debeat! 1. Certus sit, opera bona ad salutem adeo esse necessaria, ut ne fides quidem sine operibus, proficiat, dicente Jacobo Apostolo: *Quid proderit, si fides quis dicat se habere, opera autem non habeat?* certe fides sine caritate, & operibus est corpus sine anima, id est, mortua (Vide Corn. a Lap. in Ep. Jac. c. 2. v. 14.) 2. Sciat Christianus, hoc exercitium bonorum operum non esse difficile; sicut enim circini pes unus fixus manet in centro, alter vero circumcircuit; ita cor per caritatem affixum Deo negotia externa conficere potest, quin a Deo abelatur, consequenter sive comedat, sive bibat, sive dormiat, aut studeat, semper laudat.

laudat Deum, si amore Dei id faciat. 3. studeat Christianus, ut opera etiam parva non negligat; quia sæpe Deo magis placent quam magna, cum fere in modum, quo Propheta Samuel in Regem Ifraelis non maximum natu Eliab, non Ammadab, sed minimum fratrem David elegit. &c. Hanc spiritualiter ditescendi indutrium Christianus summo opere sibi commendatam habeat; quia post mortem ne unum quidem opus meritorium operari poterit. O quantum tunc lugubris, si nunc hæc ditescendi artem neglexerit. Vide Barz. ferm. 6. n. 11. Item Tit. Bona opera! &c.

Dominica Quinquagesimæ.

De gravitate peccati.

1. *Cæcus quidam sedebat secus viam mendicans*. Luc. 18. Si præfenti Bacchanaliorum tempore, ubi delirare sapere est, interrogarer, quis maximus omnium stultus esset, sine hesitatione responderem, Peccator, qui Deum sibi inimicum facit. O quanta stulticia, quanta infelicitas! Infelix utcumque est, qui sibi similem v.g. civem inimicum habet: Infelicitissimus autem, qui Deum, cæli terræque Dominum, e cujus nutu totus orbis, & omnia elementa dependent. Audiamus, si capere possumus, quam immensum odium Deus habeat adversus peccatum! 1. Mensura odii divini adversus peccatum est ipsa mensura immensæ caritatis, qua Deus seipsum, tanquam fontem omnis perfectionis, ab æterno amat; sicut enim hic amor in se infinitus est, ita & odium infinitum est adversus peccatum; hinc illud ab origine mundi cacachlymo, pestibus, bellis, aliisque terribilibus malis persecutus est, quibus tamen omnibus adeo non fatiatur odium Divinum, ut insuper æternum damnationis malum peccatori decreverit: quin, quod etiam æterno inferni supplicio, vindicta Dei nunquam placatur, nunquam minuitur, multo minus extinguitur. 2. Omnia sancta Virtutum opera, quæ a cunabulis mundi usque hæc horam Apostolici, Martyres, Confessores, Virgines, omnesque Sancti operati sunt, non præponderant uni peccato, multo minus pro illo satisfaciunt, neque potest Deus immensum hoc meritorium pretium in tantum amare, in quantum odit unicum peccatum; hinc si Deus capax esset tristitiz, magis tristare-

tur de unico peccato, quam lætari capere postet de meritis omnium Sanctorum. Ideo etiam nunquam velle potest, ut homo peccatum amet, etiamsi hoc peccato v.g. minimo mendacio, totum mundum convertere possit. 3. Eouque excrevit Divini Patris odium adversus peccatum, ut illud, voluntarie assumptum, etiam in Divino Filio suo, quem infinito amore non minus quam seipsum amat, terribilibus penis, ipsaque crucis morte vindicaret. Quæsto, si Principem nosset, qui adamantinum vasculum iratus in frusta comminueret, ideo solum, quia aliquando veneno fuit imbutum, nonne diceret, implacabile esse odium hujus Principis contra venenum? quantum igitur debet esse odium Dei adversus peccatum, qui Divinum Filium suum, Vas omnium gratiarum & sanctitatis, pure propter similitudinem peccati tam miserandum in modum excarnificari permisit? &c. Quanta igitur, quam enormis stulticia est peccare, & hujus infiniti odii se dignum reddere! quid malorum non consequi potest, una cum æterno interitu ad tantum odium? Christus Dominus eo ipso tempore, quo Hierosolymitani adornabant triumphum lætiam, in die Palmarum flevit supra civitatem (Vide ætiam Mansi Dom. 9. Pent.) quia scit, an non jam modo Christus fleat super unum aut alterum peccatorem, qui jam in Bacchanalis exultat? &c.

De damnis cæcitatiz spiritualis.

2. *Cæcus quidam sedebat secus viam*. Luc. 18. Causa peccatorum omnium, quæ sunt in mundo, revera est cæcitas spiritualis peccantium, qui in memoria, intellectu, & voluntate tenebris obfuscati, non vident, quæ videre deberent, & vident, quæ videre non debent. De his enuntiat Theodoretus: *Cæcitas alimentis lucis, qui sedent in tenebris peccatorum*. Vide Mich. a Calvo conc. 29. §. 1. Nam 1. vident, quæ non sunt, v.g. vident in bonis temporalibus læticitatem, quæ non est: Vident in peccato innocentiam, quæ non est: Vident in Deo Misericordiam illimitatam, quæ non est. Terribilis omnino cæcitas, quam miser homo peccatis sibi contraxit, eamque, quamvis perniciosa sit, ut sibi gratam amat. 2. Non vident, quæ sunt; vere cæci, qui tenebris ignorantiz circumfusi, utut terrena, & transitoria ament, cælestia tamen & æterna non vident.